

Warszawa, 23.03.2026 r.

OCHRONA NIEDŹWIEDZIA BRUNATNEGO I POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW

NAJWAŻNIEJSZE

- W woj. podkarpackim i małopolskim rozpoczęła się realizacja projektu poprawy ochrony niedźwiedzia brunatnego i zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców.
- Umowę na finansowanie projektu podpisały Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zadania obejmują obszar województwa podkarpackiego (powiaty leski, bieszczadzki, sanocki) oraz małopolskiego (powiaty nowosądecki, nowotarski, tatrzański, gorlicki) - tereny najbardziej narażone na konflikty z niedźwiedziem brunatnym.
- Całkowity koszt realizacji wynosi 16 050 000 zł, z czego 13 642 500 zł stanowi dofinansowanie z Unii Europejskiej – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę Klimat Środowisko.
- Projekt ograniczy liczbę sytuacji konfliktowych, umożliwi funkcjonowanie przez 4 lata specjalistycznej grupy interwencyjnej i wdrożenie nowoczesnego systemu monitorowania zachowań niedźwiedzi.
- Ze środków unijnych zostanie również sfinansowane wdrożenie informatycznego systemu monitoringu i zarządzania konfliktami.
- MKiŚ dążyło do rozpoczęcia realizacji systemowych rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo ludzi i zwierząt na terenie województw – podkarpackiego i małopolskiego - głównie w Bieszczadzkim Parku Narodowym i Tatrzańskim Parku Narodowym.

SKUTECZNE ROZWIĄZANIA

- Niedźwiedź brunatny jest jednym z największych i najbardziej wymagających gatunków dzikich zwierząt występujących w południowej Polsce. Obecnie jego stałe ostoje obejmują pięć kluczowych regionów: Beskid Żywiecki, Tatry, Beskid Sądecki, Beskid Niski oraz Bieszczady.
- Szacunki wskazują, że zdecydowanie największa część populacji niedźwiedzi, zasiedla Podkarpacie, a liczebność ta systematycznie rośnie rok do roku.
- Rosnąca populacja niedźwiedzi, ich ruchliwość, ale także niefrasobliwe zachowania ludzi sprawiają, że konieczne jest stworzenie systemu, pozwalającego w sposób skuteczny i bezpieczny współistnieć ludziom z dużymi drapieżnikami.
- Na program poprawy bezpieczeństwa ludzi i zwierząt przeznaczamy ponad 16 mln zł, co zabezpieczy budżet na 4 lata.
- To działania prewencyjne, stworzenie grupy szybkiego reagowania i działania edukacyjne, skierowane przede wszystkim do mieszkańców.
- Odtworzymy bazę pokarmową dla niedźwiedzi w ich naturalnym środowisku, sadząc rodzime gatunki drzew i krzewów owocowych, i zamykając dostęp do odpadów w pobliżu ludzkich siedzib poprzez wprowadzenie specjalnych kontenerów.

PREWENCJA JAKO FUNDAMENT OGRANICZANIA KONFLIKTÓW CZŁOWIEK–NIEDŹWIEDŹ

- Celem działań prewencyjnych jest zmniejszenie liczby sytuacji, w których niedźwiedzie poszukują pożywienia w pobliżu ludzi. Projekt RDOŚ w Rzeszowie zakłada m.in. tworzenie bazy pokarmowej dla niedźwiedzi poprzez sadzenie rodzimych gatunków drzew i krzewów owocowych w ich naturalnym środowisku, co ma ograniczyć ich wędrówki w okolice zabudowań.
- Równolegle wdrażane będą rozwiązania zmniejszające dostęp zwierząt do odpadów będących jednym z głównych czynników konfliktogennych. Na terenach o największej liczbie zgłoszeń pojawiają się specjalne kontenery odporne na niedźwiedzie oraz rozwiązania wspierające poprawę lokalnej gospodarki odpadami.
- To wszystko sprawi, że zwierzęta nie będą szukały pokarmu w pobliżu ludzkich siedzib, co znacząco zmniejszy liczbę potencjalnie niebezpiecznych sytuacji.

PROFESJONALNY SYSTEM SZYBKIEGO REAGOWANIA NA SYTUACJE KONFLIKTOWE

- Powołana zostanie profesjonalna grupa interwencyjna, która będzie składała się docelowo z około 20 osób. Jej zadaniem będzie zakładanie obroży telemetrycznych konkretnym osobnikom - żeby monitorować ich przemieszczanie się. To umożliwi płoszenie ich odpowiednio wcześniej, aby nie wchodziły na uczęszczane drogi i tereny zabudowane. W ten sposób zwiększy się bezpieczeństwo ludzi i zmniejszy zbędne zagrożenia.
- Grupa Interwencyjna będzie odpowiednio przeszkolona i będzie miała nowoczesne wyposażenie umożliwiającym szybkie, skuteczne i bezpieczne prowadzenie interwencji. W skład wyposażenia wchodzi między innymi samochody terenowe, drony, termowizja, noktowizja, fotopułapki z szyfrowaną transmisją danych, sprzęt do odłowu zwierząt oraz obroże telemetryczne.
- Grupa będzie działała w ścisłej współpracy z Policją, Strażą Pożarną, Lasami Państwowymi, samorządami oraz służbami kryzysowymi. Jej pracę wspierać będą dwa centra operacyjne w Cisnej i Polańczyku, które znacząco skrócą czas reakcji i zwiększą skuteczność działań na obszarze całych Bieszczadów.
- Każda interwencja będzie prowadzona przy udziale lekarza weterynarii, co zagwarantuje bezpieczeństwo zarówno ludzi, jak i zwierząt. Wprowadzenie tego filaru podniesie standardy ochrony i zapewni odpowiedź adekwatną do dynamicznie zmieniających się sytuacji w terenie.

EDUKACJA I BUDOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ

- Trzecim filarem programu jest szeroko zakrojona edukacja, mająca na celu budowanie świadomości społecznej i zwiększenie akceptacji dla współistnienia z dużymi drapieżnikami. Działania będą adresowane zarówno do mieszkańców, jak i turystów.
- Obejmą one montaż tablic informacyjnych, organizację spotkań z mieszkańcami oraz przygotowanie filmów edukacyjnych prezentujących zasady bezpiecznego poruszania się po terenach, gdzie mogą występować niedźwiedzie.
- Celem tej części programu jest wyrobienie właściwych nawyków i zrozumienia, że odpowiednie zachowanie oraz właściwe gospodarowanie odpadami mają kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa ludzi i ochrony zwierząt. To ważne,

Ważne! Dokument jest przygotowany w oparciu o dane, które były aktualne w dniu jego opracowania. W określonych obszarach mogą być dostępne świeższe informacje. Jeżeli interesują państwa aktualne dane liczbowe oraz szczegóły dotyczące poruszonych w zestawieniu zagadnień, pytania prosimy kierować na adres: media@klimat.gov.pl

bo wiedza mieszkańców i turystów ma kluczowy wpływ na ograniczanie sytuacji konfliktowych.

NOWOCZESNA PLATFORMA ZARZĄDZANIA KONFLIKTEM

- Projekt zakłada także stworzenie zaawansowanej platformy informatycznej, która pozwoli połączyć dane z fotopułapek, obrotów telemetrycznych i zgłoszeń interwencyjnych w jeden system. Dzięki temu możliwa będzie szybsza analiza zagrożeń i lepsza koordynacja działań wszystkich służb.
- Projekt realizowany będzie przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Rzeszowie w ramach programu FENX.01.05-IW.01-0038/25 potrwa do 31.12.2029 r.

PRZYDATNE LINKI

- Ochrona niedźwiedzia brunatnego i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Podkarpacia i Małopolski <https://www.gov.pl/web/klimat/ochrona-niedzwiedzia-brunatnego-i-poprawa-bezpieczenstwa-mieszkancow-podkarpacia-i-malopolski>

Ważne! Dokument jest przygotowany w oparciu o dane, które były aktualne w dniu jego opracowania. W określonych obszarach mogą być dostępne świeższe informacje. Jeżeli interesują państwa aktualne dane liczbowe oraz szczegóły dotyczące poruszonych w zestawieniu zagadnień, pytania prosimy kierować na adres: media@klimat.gov.pl